วัดพระธาตุผาเงา

ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ชื่อของวัดนี้มาจากชื่อของพระธาตุผาเงาที่ตั้งอยู่บนยอดหินก้อนใหญ่ คำว่าผาเงาก็คือ เงาของก้อนผา(ก้อนหิน) หินก้อนนี้มีลักษณะสูงใหญ่คล้ายรูปทรงเจดีย์และทำให้ร่มเงาได้ดีมาก ชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า “พระธาตุผาเงา” ความจริงก่อนที่จะย้ายวัดมาที่นี่ วัดเดิมมีชื่อว่า “วัดสบคำ” ซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำโขง ฝั่งน้ำได้พังทลายลงด้วยแรงกระแสน้ำ ทำให้บริเวณ ที่ของวัดพัดพังลงใต้น้ำโขงเกือบหมดวัด คณะศรัทธาจึงได้ย้ายวัดไปอยู่ที่ใหม่ซึ่งไม่ไกลจากที่เดิม อยู่เยื้องกันคนละฟากถนนซึ่งเป็นเนินเขาจากพงศาวดารโยนก บอกว่าขุนพิม เจ้าผู้ครองนครโยนกองค์ที่ 23 ช่วง พ.ศ. 494-512 เป็นผู้สร้างเจดีย์ไว้บนก้อนหินใหญ่ ที่เชิงเขาดอยจัน ซึ่งหมายถึงพระธาตุผาเงา และคาดว่าน่าจะมีการบูรณะมาบ้าง เพราะพระธาตุองค์นี้ ตั้งอยู่ที่ลาดต่ำสุดของภูเขา ซึ่งง่ายต่อการดูแลและซ่อมแซม ต่อมาโยนกนครได้ล่มสลายไป ขุนลังได้ขึ้นครองเวียงเปิกสา ช่วง พ.ศ. 996-1007 ได้ชักชวนชาวเมืองทั้งหลาย ขึ้นไปสร้างเจดีย์ไว้บนดอยจัน 2 องค์(หมายถึงพระธาตุจอมจันและพระธาตุเจ็ดยอด) เจดีย์ทั้ง 2 องค์นี้ถูกภัยธรรมชาติทำลาย จนเหลือแต่ซากฐานไว้ประมาณ 5 เมตรเท่านั้น (ปัจจุบันพระธาตุเจ็ดยอดคือพระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์ และพระธาตุจอมจัน เจดีย์องค์กลางเป็นที่ตั้งของอุโบสถ ไม้สักทองที่มีการแกะสลักลวดลายสวยงามมาก

การค้นพบพระพุทธรูปหลวงพ่อผาเงา

วันที่ 17 มีนาคม 2519 เวลา 14.00 น คณะศรัทวัดสบคำได้ปรับพื้นที่เพื่อบูรณวัดร้างที่มีซากปรักหังพังเป็นจำนวนมากเมื่อปรับพื้นที่เรียบร้อยแล้ว ก็พบว่า ใต้ตอไม้นั้น (หน้าฐานพระประธาน) มีอิฐโบราณก่อเรียงไว้ เมื่อยกหินออกก็พบหน้ากาก(แผ่นทึบ) ก่อกั้นไว้ เมื่อเอาหน้ากากออกจึงได้พบพระพุทธรูปที่มีลักษณะสวยงามมาก ผู้เชี่ยวชาญทางโบราณวัตถุได้สันนิฐานว่าพระพุทธรูปองค์นี้มีอายุระหว่าง 700-1300 ปี คณะศรัทธาทั้งหมดจึงได้พร้อมใจกันตั้งชื่อ พระพุทธรูปองค์นี้ว่า : หลวงพ่อผาเงา: ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

วัดพระธาตุผาเงาตั้งอยู่บนถนนสายเชียงแสน-เชียงของ หมู่ที่ 5 บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ห่างจากสามเหลี่ยมทองคำประมาณ 15 กม. เนื้อที่หมู่บ้านประมาณ 743 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินเขาเล็กๆ ทอดยาวลงมาตั้งแต่บ้านดอยจำปี ผ่านบ้านดอยจันและมาสิ้นสุดที่บ้านสบคำ แต่ก่อนเรียกดอยลูกนี้ว่าดอยคำ แต่มาภายหลังเปลี่ยนเป็นดอยจัน

พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์

จากวัดพระธาตุผาเงาหากขับรถขึ้นไปตามถนนคอนกรีตที่อยู่ด้านหลังกุฏิขึ้นไปประมาณหนึ่งกิโลเมตร ก็จะพบกับพระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์สีขาวอันสูงเด่น เป็นสง่า สามารถมองเห็นได้จากตัวเมืองเชียงแสน ได้อย่างชัดเจนและเมื่อขึ้นไปยังองค์พระเจดีย์ สามารถมองลงมาเห็นเมืองเชียงแสนทั้งเมือง ในปี พุทธศักราช 2523 คณะศรัทธาอันประกอบด้วยอาจารย์บุญธรรม โพธิ์แพ่งพุ่ม (พระอาจารย์บุญธรรม สัมมปุญโย) มีความประสงค์ที่จะทำการบูรณะซ่อมแซม “พระธาตุเจดีย์เจ็ดยอด” “เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัตถุเก่าแก่ไว้ให้ลูกหลานได้เคารพ สักการะต่อไป อาจารย์บุญธรรม โพธิ์แพ่งพุ่ม(พระอาจารย์บุญธรรม สัมมปุญโย)จึงได้ปรึกษากับพระอธิการคำแสนคัมภิโร (เจ้าอาวาทในขณะนั้น) เมื่อเห็นพ้องต้องกันจึงได้เรียนเชิญท่านผู้หญิง..อุศนา ปราโมช เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินการบูรณะซ่อมแซม “พระธาตุเจดีย์เจ็ดยอด” โดยมีสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงเจิมแผ่นศิลาฤกษ์ในการสร้าง “พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์” เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2524 การดำเนินการก่อสร้างดำเนินไปเรื่อยๆจนถึง พ.ศ.2529 ได้เกิดอุปสรรคบางประการทำให้การดำเนินการหยุดชะงัก พ.ศ.2531 พระอธิการประเสริฐ ปัญญาวชิโร (ครั้งที่ท่านยังไม่ได้สมณศักดิ์เป็นท่านพระครู) เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ได้ติดต่อประสานงานคณะกรรมการชุดเดิมเพื่อแก้ปัญหาและเร่งดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากท่านผู้หญิง..อุศนา ปราโมช คุณวิกรม – คุณอังคณา อัยศิริ พร้อมด้วยญาติมิตร บริจาคทรัพย์เป็นทุนในการดำเนินงาน นอกจากนั้นคณะศรัทธาญาติโยมศิษยานุศิษย์ตลอดจนพุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้างมหากุศลเพื่อให้พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์สำเร็จสมบูรณ์ มีความงามสง่าเป็นที่ประจักษ์ การตกแต่งภายในพระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์ ในชั้นแรกเป็นภาพเขียนชีวประวัติของพระนางจามเทวี 8 ภาพ ชั้นที่สอง เป็นภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่โดมไว้วาดเป็นภาพ

เทวดาทั้งหมด สำหรับรอบฐานพระเจดีย์มีกำแพงเล็กล้อมรอบ ใช้เป็นสถานที่ชมทิวทัศน์รอบๆได้อย่างกว้างไกลและสวยงาม ดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ พ.ศ. 2523 – พ.ศ. 2535 จึงแล้วเสร็จสมบูรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานยกยอดฉัตรขององค์พระเจดีย์ที่สร้างขึ้นใหม่ ชื่อว่า พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2536